

STGT

SLECHTE TIJDEN, GOEDE TIJDEN

Fototentoonstelling Het Dorp Velsen 1967 - 2017

Met dorps-
wandeling
langs de
monumenten

DOZEN VOLDIA'S

50 JAAR STICHTING:
VALLEN EN OPSTAAN

Jeugdherinneringen van
dorpskinderen

Toen & nu

BINNENKIJKEN BIJ BEWONERS

Uitgave: Stichting
Het Dorp Velsen
september 2017 € 5

Van slechte tijden naar goede tijden

'Ja, leuk idee,' zei een aantal bewoners toen we informeerden of ze mee wilde helpen met een foto-expositie over het dorp Velsen. De stichting Het Dorp Velsen bestaat dit jaar vijftig jaar en dat vinden we een mooi moment om terug te kijken op de recente geschiedenis van dit bijzondere dorp.

Het foto-archief van onze in 2016 helaas overleden buurman Rijn Dekker, met honderden foto's vanaf begin jaren zestig, vormt het hart van de expositie. Rijn wilde daar graag nog een keer wat mee doen. Dat doen zijn burens nu, ook een beetje voor hem.

Het fotobestand van Rijn is aangevuld met foto's uit het Noord Hollands Archief en foto's van vele andere particulieren. Met al deze beelden van verdwenen, vervallen, en gerestaureerde woningen, van gezellige gebeurtenissen, spelende kinderen en huidige bewoners is door een groep enthousiaste vrijwilligers in negen maanden een unieke tentoonstelling opgezet. Met deze expositie viert de stichting Het Dorp Velsen nu haar vijftigjarig bestaan.

In die tijd stond Oud-Velsen er treurig bij, zoals de tentoonstelling laat zien. Eenderde van het dorp was gesloopt ten behoeve van de kanaalverbredingen in 1963/64 en 1968/69. Afgezien van die kaalslag stond een even groot aantal woningen leeg en te verkrotten. Zonder ingrijpen van gemeente en een aantal particulieren zou het dorp deze dip in zijn lange geschiedenis misschien niet hebben overleefd.

De stichting Het Dorp Velsen heeft een belangrijk rol gespeeld bij deze herrijzenis van het monumentale dorp, het oudste en meest historische deel van de gemeente Velsen.

Met een knipoog naar de soap 'Goede tijden, slechte tijden', waarin het nu zo mooie dorp onder de naam 'Meerwijk' dient als buitendecor, hebben we de expositie de passende titel 'Slechte tijden, goede tijden' gegeven.

In dit magazine leest u over de geschiedenis van een aantal panden, de verhalen van hier geboren en getogen kinderen, krijgt u een kijkje in de interieurs van een aantal bewoners en leest u hoe de stichting Het Dorp Velsen het met vallen en opstaan vijftig jaar heeft volgehouden.

De expositie en dit blad zijn mogelijk gemaakt door de vrijwillige inzet van inwoners, sponsors, adverteerders, donateurs en de gemeente Velsen. Wij zijn hen zeer erkentelijk voor hun bijdragen in geestdrift, geld, tijd en energie. Wij wensen u als bezoeker en lezer veel plezier.

Jan Borst en Rob Stam
Stichting Het Dorp Velsen

Inhoud

Voorwoord	2
Colofon	2
De dia's van Rijn	3
Luchtfoto's	4
50 jaar Stichting	5
Sara Höhner	8
Masja Gemser	9
Middendorpstraat 6	10
Binnenkijken	12
Zuiderdorpstraat 7-9	14
Mette Stam	15
Natascha Bergmans	17
Annette Korf	18
Torenstraat 4	19
Binnenkijken	20
Carlo Rolle	23
Slechte tijden goede tijden foto's	24
Joan Rolle	29
Binnenkijken	30
Evelien, Sakia en Pieter Borst	32
Meervlietstraat 34-36	33
Elly van Honk	34
Binnenkijken	36
Dorpswandeling	38
Torenstraat 11-17	39
Anton Bresser en de kerk	42

Colofon

Redactie en eindredactie: Saskia Borst en
Loes de Fauwe

Interviews kinderen: Saskia Borst

Interviews bewoners: Loes de Fauwe

Beeldmateriaal: Aerophotostock, Saskia Bruijns
Fotografie (foto's 2017), Rijn Dekker, Noord-
Hollands Archief, privébeelden van (oud-)bewoners,
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Vormgeving: Margriet Prins Grafische Vormgeving

Drukwerk: SD bv

Dozen vol dia's

Wie wat bewaart, die heeft wat. Dat is een oude wijsheid die op het hele dorp Velsen van toepassing is, maar die zeker ook geldt voor bewaarde documenten en foto's. Dat hoefde je Rijn Dekker (1941-2016) niet te vertellen, want die wist dat precies.

Rijn, voorheen stedenbouwkundige in dienst van de gemeente Amsterdam, was een verzamelaar van beeld. Als bij Rijn in januari 2016 niet het idee had postgevat om nu eindelijk eens wat te doen met zijn foto- en diaverzameling en als hij daarover op zomaar een winterse avond niet had gesproken met buurman en oud-gemeentearchivaris Siebe Rolle, dan was deze tentoonstelling er misschien nooit gekomen. Ze werden het eens dat het toch de moeite waard was om al die dia's uit te zoeken.

'Rijn dook de andere dag gelijk de kasten in,' vertelt nu zijn vrouw Irene, 'Er waren dozen en dozen vol, met foto's en met dia's. Vanaf het moment dat we na ons trouwen in 1968 hier zijn gaan wonen heeft Rijn altijd alles gefotografeerd: restauraties, de verbreding van het kanaal, altijd als er wat bijzonders was, pakte hij zijn camera.'

Op 26 januari 2016 overleed Rijn Dekker, totaal onverwacht. Het was een week na het gesprek met Siebe, die diadozen stonden gestapeld in zijn werkhoeck als getuigen van het plotse van zijn dood.

Er gingen maanden voorbij. In de zomer van 2016 ontstond de gedachte om Rijns plannen uit te voeren, het was alsof hij zo nog even kon blijven, dus Irene trad toe tot de voorbereidingscommissie.

Nu, ruim anderhalf jaar later, wordt het vijftigjarig bestaan van de Stichting Dorp Velsen gevierd met deze fototentoonstelling. Aan de verzameling van Rijn zijn ook foto's van anderen toegevoegd.

Het beeld is compleet.

De wetenschap dat Rijns fotoverzameling nu is gedigitaliseerd en bewaard zal blijven, is troostrijk voor Irene en de kinderen, en van belang voor de geschiedschrijving van het dorp. Irene: 'Hij zou dit helemaal te gek hebben gevonden.'

Als op 9 september de tentoonstelling in het oude raadhuis opent, zal Rijn Dekker er dus toch een beetje bij zijn.

Van bovenaf

De rust van het landelijke en idyllisch gelegen dorp Velsen met zijn eeuwenoude geschiedenis wordt in de tweede helft van de 19e eeuw verstoord door de aanleg van het Noordzeekanaal: alle verbindingswegen vanuit het dorp naar de noordzijde worden afgesneden. Alleen de Rijksstraatweg door het dorp krijgt aanvankelijk voor voetgangers en wagens via een voetbrug en kort daarna door een pontverbinding met de overkant.

Het blijft niet bij de aanleg van een kanaal. Het groter worden van de schepen in omvang en tonnage leidt daarna een aantal keren tot het verbreden van het kanaal. De laatste twee grote verbredingen vinden plaats aan het begin en aan het eind van de zestiger jaren van de vorige eeuw. Als gevolg daarvan wordt een fors deel van het dorp afgebroken. In dat tijdsbestek wordt de veerpont verplaatst naar het nieuwe pontplein bij de Minister van Houtenlaan. Bovendien wordt in 1965 de zetel van het gemeentebestuur overgebracht naar een nieuw stadhuis in IJmuiden. Het eens zo bruisende dorp valt stil en verpaupert.

Gelukkig groeit zowel bij de dorpelingen, particuliere instanties en de overheden het besef dat het overgebleven gedeelte meer dan voldoende kwaliteit bezit om voor het nageslacht te bewaren. In 1967 wordt de stichting Het Dorp Velsen opgericht. In 1970 krijgt het dorp de status van 'door het rijk beschermd dorpsgezicht'. Nu zijn de verpauperde en onbewoonbaar verklaarde huizen gerestaureerd.

Deze tentoonstelling toont hoe het dorp in en rond die periode grote veranderingen heeft ondergaan.

1968

foto ARTICADRESS HAARLEM

2013

Stichting Het Dorp Velsen:

Aan de grote tafel in het deftige kantoor schuift bij notaris G.D. Boerlage te Velsen op 18 april 1967 een bont gezelschap aan: een wethouder, een kunstschilder, een fotografe, een handweefster en een ingenieur. Hier worden de oprichtingsstatuten van de stichting Het Dorp Velsen getekend. Op 29 september 1967 volgt de eerste vergadering van het stichtingsbestuur. Naast vertegenwoordigers van het rijk, de provincie Noord Holland, het gemeentebestuur van Velsen zitten daarin ook bewoners Susanne Nan, Haije Gemser, Siem Schaafsma en Hans Waanders, Mariana Höhner en Jet Franse. Zij hebben de statuten geformuleerd: 'De stichting heeft ten doel het behoud en herstel van de dorpskern van het oorspronkelijke dorp Velsen, zoals deze is vastgesteld in het betrokken bestemmingsplan der gemeente. Dit impliceert het voorkomen van afbraak en van karakterontnemende veranderingen der daar aanwezige woningen.' Wethouder Carel Ockeloen wordt door het gemeentebestuur benoemd als stichtingsvoorzitter. De oprichting van de stichting met deze doelstelling volgt op een aantal ontwikkelingen. Er zijn plannen om het Noordzeekanaal, verbreed in de beginjaren zestig, verder te verbreden. Dat zal, door nog meer sloop, het voortbestaan van het dorp bedreigen. Het goede nieuws is dat een nieuw raadhuis in IJmuiden de voorgenomen sloop van woningen ten behoeve van uitbreiding van het oude raadhuis overbodig maakt. In samenwerking met de gemeente lukt het de stichting om in 1970 de status van beschermd dorpsgezicht binnen te halen. Met het gemeentelijke bestemmingsplan Beschermd dorpsgezicht Velsen uit 1974 wordt die bescherming ook planologisch-juridisch gewaarborgd.

Van het oorspronkelijk agrarische dorp Velsen, omringd door voorname buitens, met een belangrijke kerk als middelpunt voor de bewoners, is door de kanaalverbredingen een derde deel van de bebouwing verdwenen, en daarmee ook een aantal bewoners, inclusief de kapper, de slager, de bakker en de kruidenier. Door de verplaatsing van de pont en de spoorlijn richting IJmuiden en door de aanleg van de Velsertunnel sijpelt uit het dorp, tot die tijd belangrijke schakel in de drukke

verbindingsweg tussen Haarlem en Alkmaar, alle resterende levendigheid weg. Op het moment dat de stichting wordt opgericht, eind jaren zestig, ligt het dorp Velsen er zieltogend bij.

De ambities van stichting en gemeente zijn groot. Het aankopen en (laten) restaureren van panden in het door de kanaalverbreding verminkte dorp krijgen prioriteit. De stichting pleit sterk voor een mix van wonen, werken en horeca. De dorpsbewoners brengen daarbij de nieuwe gedachte in dat: 'alle monumenten in het dorp uitsluitend gebruikt mogen worden voor bewoning door gezinnen en voor ateliers bijvoorbeeld ten behoeve van kunstschilders, beeldhouwers en kunstnijverheidsbeoefenaren.'

Dat idee wordt in de gemeenteraad omarmd: een kunstenaarsdorp! Bij de toewijzing van de gemeentelijke woningen wordt het kunstenaarschap het toewijzingscriterium. Zo ontstaat een nieuwe leefgemeenschap, met vertegenwoordigers in het stichtingsbestuur. Met een wethouder, raadsleden en vertegenwoordigers van het ministerie en de provincie wordt de stichting een krachtige partij bij het herstel en verbetering van het deel van het dorp dat overleefd is gebleven.

'Eind jaren zestig ligt het dorp er zieltogend bij'

Tussen 1970 en 1985 passeren veel gemeentelijke restauratieplannen de bestuurstafel. Uit de bestuursverslagen uit die tijd blijkt dat de samenwerking met het gemeentebestuur niet altijd soepeltjes verloopt. De stichtingsbestuurders zien zichzelf als belangrijke adviseurs, maar hun adviezen worden niet altijd door de gemeente overgenomen. Dat leidt van meet af aan tot discussies over invloed en nut. De dubbelrol van raadsleden en de wethouder blijkt al gauw ook nadelen te hebben. Bezwaren van de stichting tegen gemeentelijke bouwplannen moeten een eindje verderop door dezelfde wethouder en raadsleden worden beoordeeld.

50 jaar vallen en opstaan

En bij beslissingen in het gemeentehuis gaat het politieke belang wel eens voor de loyaliteit aan de stichting. Dat zet kwaad bloed in het dorp.

In 1986, vertegenwoordigers van provincie en rijk zijn dan al uit het bestuur vertrokken, besluit de gemeenteraad dat raadsleden geen deel meer mogen uitmaken van particuliere stichtingen, zoals de stichting Het Dorp Velsen. Dat komt de relatie met de gemeente niet ten goede.

Nog meer gemor ontstaat wanneer het gemeentebestuur niet de stichting maar de gemeentelijke monumenten/welstandscommissie aanwijst als toezichthouder op uitvoering van het bestemmingsplan. Zo verliest de stichting haar invloed op besluitvorming rond het dorp. De ooit zo broederlijke band tussen de stichting en de gemeente wordt verbroken. De gemeente Velsen beperkt zich vanaf dat moment slechts tot het verlenen van vergunning en – soms – het handhaven van regels en wetgeving.

En daarmee verandert de rol van de stichting Het Dorp Velsen van mede-vormgever van een zich herstellend dorp naar kritisch volger van bouwplannen van medebewoners en gemeentelijke besluiten daarover.

Met die rolwisseling worstelt het stichtingsbestuur. Intern ontstaat geregeld discussie over hoe streng monumentenvoorschriften in bouwplannen van bewoners moeten worden nageleefd. De 'rekkelijken' en de 'preciezen' vinden elkaar zelden in de discussie over monumentale schoonheid en wooncomfort.

Dat deden ze wel bij de nieuwbouwplannen voor Villa Maria aan de Meervlietstraat. Mede door het bezwaarschrift van de stichting ging de bouw van een appartementencomplex op deze plek niet door.

Medio jaren negentig stonden nagenoeg alle panden er goed bij. Een aantal gerestaureerde gemeentelijke huurpanden is aan bewoners verkocht en verschillende eigenaar/bewoners hebben zelf hun woningen opgeknapt. In september 1999 publiceert de stichting een plan voor de verbouwing van het vrijgekomen voormalige raadhuis tot werkruimtes voor kleine ondernemingen en atelierruimte voor kunstenaars: Nieuw's Gravenlust. De gemeente reageert in eerste instantie positief; kunstenaars krijgen een tijdelijk huurcontract voor het noordelijk deel van het gebouw; het andere deel wordt echter verkocht.

Het bestuur verlegt de focus naar activiteiten die meer zijn gericht op de dorpsbewoners. Tijdens de monumentendagen waren er al exposities en rondleidingen; daar komen nu ook de dorpsborrels bij en een eigen nieuwsbrief.

Toch zijn er zijn verschillende momenten dat het – geregeld wisselende – bestuur haar eigen bestaan, koers en functioneren aan de orde stelde. De belangstelling voor de activiteiten van de stichting onder bewoners is gering, door gebrek aan donateurs is de financiële positie uitzichtloos. In 2012 wordt zelfs gedacht aan opheffing.

‘Nu zijn er borrels en dorpseten’

Opheffen gaat een aantal - vooral nieuwe - bewoners echter te ver en in het najaar van 2012 melden zich nieuwe bestuurders. De stichting blijft bestaan als rechtspersoon die in erfgoedkwesaties desgewenst in actie kan komen.

Het huidige kleine bestuur met de beperkte opvatting van haar taken staat in groot contrast met het omvangrijke bestuur en de ambities uit de beginjaren van de stichting. Nu, anno 2017, is het dorp wel af. Grootste zorg is momenteel de ontwikkeling rond en behoud van de ateliers in het oude raadhuis. Zeker nu de gemeente heeft besloten ook dit deel van het voormalige raadhuis te verkopen.

Met de Vrienden van het dorp Velsen, een informeel gezelschap bewoners, richt de stichting zich meer op gemeenschappelijke activiteiten zoals de drukbezochte zomerborrels en de Lichtjesavond rond de jaarwisseling. Er is een website, met zowel historische als actuele informatie, en een Facebookpagina.

Met dezelfde geestdrift waarmee bewoners en stichting het dorp weer nieuw leven hebben ingeblazen, is ook de expositie over 50 jaar dorp Velsen tot stand gekomen. Het dorp leeft als ooit. Een mooier verjaardagscadeau kunnen we ons niet wensen.

Rob Stam

‘Het voelt nog steeds als een soort thuis’

Naam: Sara Höhner (1965)

Adres: Torenstraat 6

Periode: 1965-1972

Hoofdbuurtstraat “Mijn ouders waren piepjong toen ze in 1965 trouwden. Ze betrokken de zolder van de vroegere dienstwoning van de vroedvrouw in de Hoofdbuurtstraat. Voor mijn geboorte werd uitgeweken naar kraamkliniek Maranatha in Velsen-Noord; bevallen op dat zoldertje was toch wat lastig. Niet lang daarna verhuisden we naar de Torenstraat, waar mijn zusje Polly werd geboren.”

Snoep bij Adrie “Mijn buurmeisje was Masja Gemser en aan de andere kant van de straat woonde Margreet Waanders. We waren dikke vriendinnen. Elke ochtend gingen we met de schoolbus naar de Jan Campertschool in Driehuis. Die vertrok voor het snoepwinkeltje van Adrie op de Kerkesingel. Na school werden we daar ook weer afgeleverd en drongen alle kinderen het winkeltje binnen waar we van Adrie een muntdropje of schuimpje kregen. Adrie had een stukje uit haar tandvlees en dat vond ik als kind fascinerend. Later begreep ik dat ze gewoon een kapot kunstgebit had.”

Dikke lip “Naast ons woonde meneer Honk. Hij had een ventwagen waarmee hij groenten verkocht. Nu speelden we ook graag met jongens uit de buurt, onder wie Hans Peter Waanders en jongens van het kamp. De lol was dan natuurlijk om gevaarlijke dingen te doen. Zo stapten Masja, Margreet en ik samen met wat jongens op de bumper van de rijdende ventwagen van Honk. Deze reed over het plein richting de kerk en bij het witte hek gaf hij

extra gas. De volgende dag werd ik wakker met een dikke lip en Masja bleek een schaafplek op haar voorhoofd, neus en kin te hebben. Margreet was er waarschijnlijk wél op tijd afgesprongen.”

Over de vloer “Spelen kon overal in het dorp en ik kon bij iedereen binnenlopen. Bij meneer en mevrouw Kort rook het altijd naar warm eten, ze hadden veel kleurige zelfgemaakte kledjes en patrijspoortjes in de deur – ik vond het daar gezellig. Ook bij Susanne en Peter Rooij kwam ik graag en ik logeerde er regelmatig. Ik kan me nóg de geur herinneren. Susan droeg het parfum Misouko van Guerlain. Als ik nu een vrouw op straat tegenkom die deze geur op heeft, achtervolg ik haar. Ik kwam ook in het grote huis van Harrie Hageman en Annelies over de vloer, daar rook het naar patchoeli en wierook. De huizen van Siem en Margreet Schaafsma en Rijn en Irene Dekker waren van binnen modern, met linoleum op de vloer en kunst aan de muur die ik niet snapte. Bij ons thuis hadden we rode plavuizen en was het niet zo netjes.”

Heimwee “Het dorp was mijn veilige haven. Naar een verjaardag van een klasgenootje in Driehuis wilde ik niet, dat vond ik te ver. Toen ik zeven was, kocht mijn vader een huis op Texel en verhuisden we. Op dat eiland was alles anders. Als ik 's avonds in mijn bed lag, vertelde ik aan mijn moeder dat ik steken in mijn hart voelde. ‘Dat heet heimwee’, zei ze dan. Het zou nooit wennen. Na ruim tien jaar keerde ik terug naar het vasteland. Regelmatig heb ik gekeken of er een mogelijkheid was om weer in het dorp te gaan wonen, maar het bleek niet praktisch. Inmiddels heb ik vier volwassen kinderen en ben ik met mijn echtgenoot naar Frankrijk geëmigreerd, maar nog steeds als ik in het dorp kom, voel het als een soort thuis.”

Naam: Masja (1966) en Joram (1969) Gemser

Adres: Torenstraat 4

Periode: 1967-1989/1992

Speelparadijs “Toen wij opgroeiden, was het dorp nog niet zo netjes als nu. Her en der waren vervallen huizen (zoals het pand dat nu Torenstraat 11, 13 en 15 is), voor onze deur stonden enorme bomen en op het plein mocht nog gewoon geparkeerd worden. Dat was soms best lastig, want we voetballen er veel en speelden vaak het verstopspel ‘balletje trap’. Er woonden in die tijd veel kinderen in het dorp. Buitenspelen is dan ook onze mooiste herinnering. Spelen deden we niet alleen op het plein, maar ook in het bos, bij de tunnelput en langs het kanaal. Op een braakliggend stuk grond, waar nu het *Schouthuis* staat, bouwden we een half ondergrondse hut. Helaas werd-ie door de gemeente verwijderd. Rolschaatsen in het dorp kon niet, vanwege de straatstenen. Als we dat wilden, moesten we naar ‘de nieuwbouw’.”

Bakkertje “We waren altijd een beetje bang voor de ‘kampers’. Ze kwamen weliswaar niet veel in het dorp, maar als we van onze ouders een dubbeltje hadden gekregen om snoep te kopen bij ‘Bakkertje’, stonden ze ons soms op te wachten. Die dubbeltjes konden we dan meteen weer inleveren. We gingen overigens zo vaak mogelijk snoep kopen bij Bakkertje. Al moeten we eerlijk bekennen dat we er ook weleens zonder te betalen iets meenamen.”

Open huis “Mensen van buitenaf die door het dorp liepen, dachten dat het een openluchtmuseum was en loerden vaak ongegeneerd bij de huizen naar binnen. Dan kon je leuke dingen zien, zoals de tuin van Harry Hageman, die we ‘de dorpsjungle’ noemden. Sommige bewoners waren niet zo blij met ons. Mevrouw Kort was altijd chagrijnig, we mochten niet in de buurt van haar huis spelen. En tegenover het veld bij het parkeerterrein woonde een vrouw die altijd op ons mopperde als we daar speelden. Als ‘wraak’ hebben we daarom een keer met een enorme sneeuwbal haar deur geblokkeerd. Ome Cor, die in een piepklein huisje woonde, vonden we maar een zonderling. Dat was denk ik de reden dat we bij hem vaak belletje gingen trekken.”

D’Arc “Aan opgroeien in het dorp hebben we heel veel leuke herinneringen: met pvc-buizen besjes schieten door open ramen (die besjes groeiden in overvloed in de struiken langs de parkeerplaats). Honk met zijn groentekar. Met de pont naar Velsen-Noord. Luilakken met blikjes achter de fiets en dan alle ramen inzeppen. Een tentoonstelling in het raadhuis over de Romeinen in Velsen; daar mochten we als buurtkinderen gratis naartoe en vooral de maquette van het Romeinse fort maakte indruk. Met z’n allen kamperen op het veld naast de parkeerplaats (wel jammer dat dat ook werd gebruikt als hondenuitlaatplek). Onze volkstuin achter de stenen muur. De Jaarmarkt (dan gebeurde er weer eens wat in het dorp) en natuurlijk d’Arc, ideaal voor de beginnende stapper.”

‘Mensen dachten dat het een openluchtmuseum was’

*Boven en links: de voor en achterzijde van het huis van de Voedvrouw in 1974.
Onder: de achterkant tijdens de renovatie van 1976.
Rechts: 2017 met de huidige bewoners Martha en Siebe Rolle.*

Middendorpstraat 6

Klezoren in het metselwerk

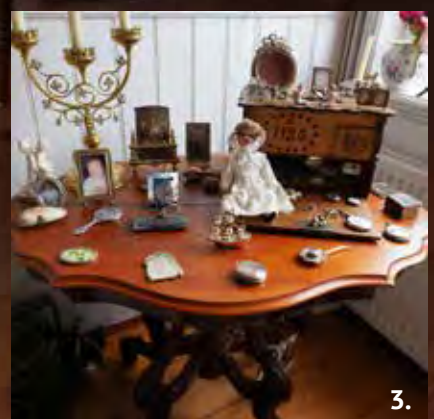
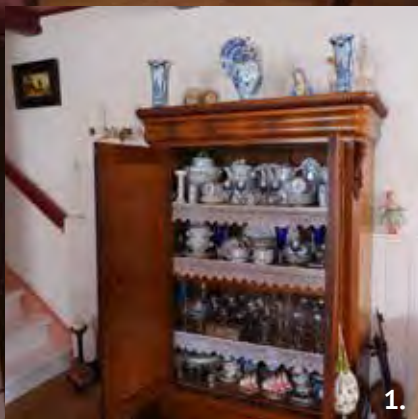
De geschreven geschiedenis voert ons terug naar 1597. Dan ligt er op de plek van het huidige huis een onbebouwd stuk *erf of werf* waarop een paar jaar later een houten huis wordt gebouwd, zoals dat in die tijd nog gebruikelijk is. Het wordt omschreven als een *huis met erf in de Kerckbuurt*. Het is aanmerkelijk dat het houten huis in de loop van de 17e eeuw is afgebroken en vervangen door een stenen huis. De zuidelijke gevel toont op een derde van de breedte van deze gevel rechts een verticale naad met links daarvan klezoren in het metselwerk. Hieruit kan

worden afgeleid, dat er sprake is van een 17de-eeuwse verlenging van het pand. Schout en schepenen van Velsen kopen het pand in 1762 aan als woning voor de dorpsvroedvrouw. Vanaf de tweede helft van de 19de eeuw tot in de eerste helft van de 20ste eeuw dient het pand als ambtswoning voor de dorpsveldwachter. In de tuin achter het huis laat het gemeentebestuur in 1918 een nieuw cachot bouwen (Middendorpstraat 8). Het wordt gebouwd ter vervanging van drie cachots aan de Torenstraat, die moesten wijken

voor de uitbreiding van het gemeentehuis.

Het pand verpaupert na de Tweede Wereldoorlog en wordt uiteindelijk onbewoonbaar verklaard. Het heeft nog enige tijd als weefatelier gediend. In 1975 ondergaat het huis een grondige renovatie. De voordeur wordt aan de Middendorpstraat geplaatst waardoor het oude adres Hoofdbuurtstraat 8 wordt gewijzigd in Middendorpstraat 6. In 1993 wordt het pand particulier eigendom en worden kort daarna aan noord- en zuidkant dakkapellen geplaatst.

Elke week n

naar de Noordermarkt

Het ritueel is al vijfenveertig jaar hetzelfde. Op maandagmorgen tegen half zeven stappen Martha (77) en Siebe Rolle (81) in de auto en koersen naar Amsterdam. Martha stapt daar uit op de Noordermarkt waar elke maandagmorgen de rommelmarkt met curios, en antiek wordt gehouden.

Ze loopt daar met een paar vaste marktvriendinnen, ze kent alle handelaren, ze zoekt niets speciaals, maar iets moois haalt ze er zo uit. Nooit komt ze terug met lege handen. Zo is de wondere wereld van Martha ontstaan waarvoor menig passant in de Middendorpstraat stilhoudt om even door de ramen naar binnen te tu- ren. Laatste aankoop: een klein leren portemonneetje met een zilveren sluiting. Het zal misschien een plekje krijgen bij het beugeltasje met de duizend kraaltjes, naast de antieke pop die ook al een tasje draagt: een piepklein schelpentas. Het hangt aan een dun kettinkje aan haar pols. De Noordermarkt dus, maar ook de tweewekelijkse antiekmarkt in Haarlem, de vrijmarkt in Bloemendaal en anders loopt ze tijdens vakanties nog wel eens tegen iets aan.

Martha is een verwoed verzamelaar. Het begon ooit met een melkglazen olie- lamp en nu staat het huis vol met oneindig veel moois, en alles heeft wel een verhaal. 'Martha verzamelt al van jongs af aan', vertelt haar man Siebe: 'Vroeger al, we zijn opgegroeid in Enkhuizen, als ergens oma's of opa's overleden, wist ie- dereen: oude spullen naar Martha.' 'Dit is natuurlijk verzameld in vele jaren', zegt ze, en kijkt tevreden rond. 'Siebe vindt het ook mooi, die zegt alleen: ik moet wel kunnen blijven rondlopen'.

Meubels, linnengoed, en vooral de kleine objecten, van porseleinen popjes (3), een verzameling antieke eierdopjes (4), Saksisch servies (1), zo is er een huis vol antiek. Denk niet: oei, moet je allemaal afstoffen, het koper moet gepoetst en wat dachten we van al het zilver: 'Maar ik vind het heerlijk om te doen, dus alles gaat geregeld door mijn handen.'

Siebe is de voormalig gemeentearchivaris van Velsen, geschiedenis heeft zijn passie. Dus hier wordt iets gedeeld. 'Kijk dan', zegt Martha, en wijst op een oud poppenklerenkastje (2). Een laadje, twee deuren, de gordijntjes in de paneeltjes zijn nog origineel: 'Het poppenklerenkastje van de Velsense schrijfster Anna Kaulbach...' Binnenin liggen kleine porseleinen popjes, ze heeft er zoveel: 'Oh, de kleinkinderen hebben hier eindeloos gespeeld.'

Het kastje is Siebes favoriet. 'Ik heb het gekregen van de dochter van Anna Kaulbach, nadat ik wekenlang bij haar op zolder manuscripten had uitgezocht, nog van haar moeder. Dat schept een band. Toen de klus klaar was, gaf ze het. Ik was er enorm blij mee.'

Martha: 'En wacht dacht je wat ik zei toen hij daarmee thuiskwam!'

De handen van de verzamelaarster gaan liefdevol langs de blauwwitte kan met het gekrulde handvat, vanaf de kasten kijkt een serie clowns neer. En dan hebben we het nog niet eens over de serie antieke eierdopjes in het raamkozijn.

'Ja', zegt ze dan, 'Het gebeurt wel vaak dat mensen vragen of dit een winkel is. Heel soms word ik 's nachts wel eens wakker, dan denk ooh, moet ik niet oprui- men en wegdoen, want de kinderen...'

Maar dat is helemaal niet nodig, want de liefde voor antiek is doorgegeven: 'Mijn zoon en dochter, maar ook mijn schoondochter, houden er ook van. En mijn ene kleinzoon! Die gaat binnenkort op kamers in Amsterdam en ik ben al van alles voor hem aan het kopen. We hebben dezelfde smaak, hij vindt het allemaal even mooi.'

*Zuiderdorpstraat toen en nu.
Foto midden: v.l.n.r. Masja Gemser,
Saar Höhner, Margreet Schaafsma,
Joram en Ingrid Gemser, Irene
Dekker, Mariana Höhner begin
jaren zeventig.*

Zuiderdorpstraat 7-9 Nieuwe generatie

Op de locatie van de panden Zuiderdorpstraat 7 en 9 komt op de brandweerkaart van 1760 bebouwing voor die deel uitmaakt van de herberg Het Root Hart. De opstallen die daar zijn aangegeven maken dan deel uit van een boerenbedrijf dat ook bij de herberg hoort (Zie Zuiderdorpstraat 15). Tussen 1832 en 1846 maken de boerenopstallen plaats voor huisjes die tegen de herberg zijn aangebouwd. In 1904 wordt, zowel ter plekke van het huidige nummer 7 als bij nummer 9, bij de gemeente een aanvraag ingediend voor 'het oprichten van twee woningen', in totaal dus 4 woningen. Dit geeft aan dat er twee aparte dubbele woningen zijn opgetrokken.

De beide bouwblokjes nummers 7-9 en 11-13 worden in 1968 gerenoveerd naar een ontwerp van de nieuwe generatie bewoners zelf. Daarbij zijn de vier kleinere huizen bij elkaar gevoegd en tot twee woningen gemaakt, genummerd 7 en 9. Vanaf 1972 zijn er meerdere uitbreidingen aan de achterzijde van deze woningen gerealiseerd, die buiten de bescherming van het monument vallen.

Naam: Natascha Bergmans (1973)

Adres: Torenstraat 15

Periode: 1980-1985

Wonen in een stal “Ik was acht toen ik in de Torenstraat kwam wonen. Heel speciaal, want de huizen op nummer 11, 13 en 15 waren speciaal gebouwd. Vroeger was het een koeienstal. In ons huis was nog een stukje van de originele muur bewaard gebleven. Ik heb er gewoon tot mijn dertiende en ondanks dat er een verdrietige herinnering (mijn ouders gingen in die periode uit elkaar) kleeft aan het dorp, heb ik er een superleuke jeugd doorgebracht.”

Schaatsen op straat “Ik speelde veel met Rinske Dekker en Paulien Dekker. Die woonden in bijzondere huizen, vond ik. Mijn mooiste herinnering is dat het een keer zo hard had gevoren dat we door het hele dorp konden schaatsen, gewoon over de straat! Ik heb denk ik wel tachtig rondjes door het dorp en langs ons huis geschaatst. Supercool vond ik dat. Het stomste aan het dorp vond ik dat de auto niet voor de deur mocht staan en dat je dus altijd héél ver moest lopen. Naar de parkeerplaats tweehonderd meter verderop, haha.”

Waterpomp “Ik speelde graag op het plein. Ik weet nog dat er naast restaurant Het Roode Hert een waterpomp werd geplaatst waaruit we in het begin onbeperkt water konden pompen. Blijkbaar was de gemeente daar niet zo blij mee, want na een tijdje werd de pomp afgesloten. Ook speelde ik vaak bij het monument langs het kanaal. Daar was een stenen maquette geplaatst waarop je je eigen huis kon zien. Nog steeds kom ik vaak in Velsen-Zuid, maar nooit meer in het oude dorp. Mijn moeder woont nu in het deel bij de brandweerkazerne.”

‘Ik ben
wel
tachtig
keer
langs
ons huis
geschaatst’

AUTO CREW

Onderdeel van de Bosch groep

**AUTOBEDRIJF
SCHWEITZER***sterk in elk merk***APK v.a. € 35,- incl. BTW
Onderhoud - Reparatie - Verkoop
VAN ALLE MERKEN AUTO'S**'s Gravenlust 37b,
1981 AE Velsen-Zuid**0255 - 527 222****www.autobedrijfschweitzer.nl****AutoCrew**
A Bosch Automotive
Workshop Brand**Σ^R_T****Sigma Real Time BV**

consultancy / interim management

Gezamenlijk complexe problemen aanpakken

Sigma - Real Time BV helpt organisaties met behulp van evidence based participatieve en interactieve aanpakken om complexe vraagstukken op te lossen. U kunt weer richting geven.

tel: 06-53778223

www.sigma-rt.nl**Universiteit****backpacken****werken****VWO****HBO****leren***....en wat kies jij?*

Agathon biedt je professionele ondersteuning bij het maken van je keuze. Met een uitgebreide en persoons-gerichte WorkLifeScan, gericht op de '3 x ik'.

wie ben ik - wat kan ik - wat wil ik

Zo zie je of je keuze past bij wie je bent. In studie- of loopbaankeuze. Ook als je twijfelt, ook als je op zoek bent naar een (andere) baan. Agathon begeleidt je met tests, opdrachten en vooral: gesprekken.

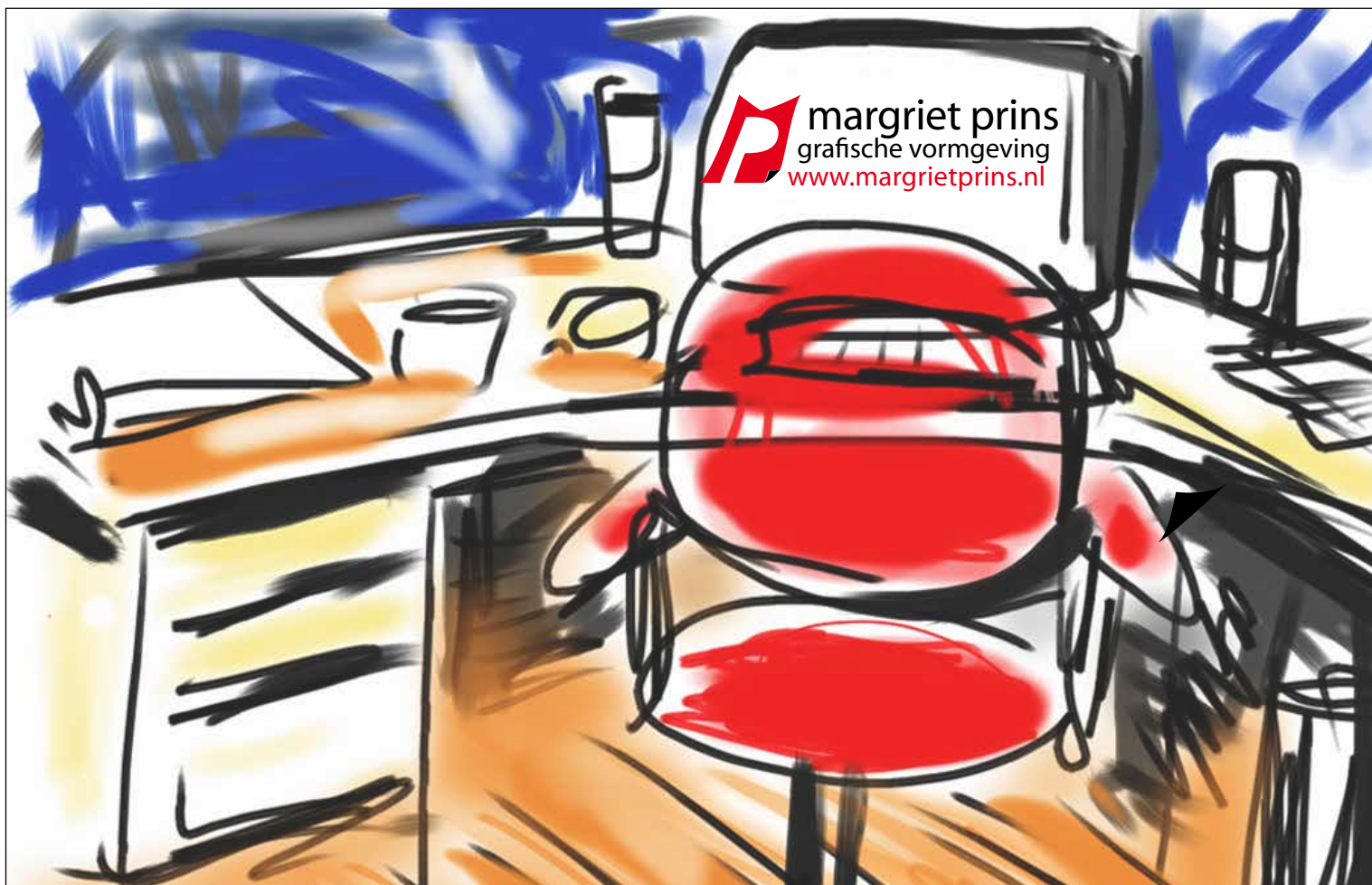
Let op!!**Kies op tijd!** - Je moet je voor 1 mei aanmelden om recht te hebben op een Studiekeuzecheck, waarmee gekeken wordt of de juiste keuze is gemaakt. Wijzigingen kan dan nog tot 1 september.**Kies goed!** - Een verkeerde studiekeuze maken is duur. Veel studenten vallen uit door een verkeerde keuze. Na één of twee maanden valt de schade vaak nog mee. Na 'n jaar studeren ben je al snel € 12.000 euro verder.**Agathon****www.agathon.nl**

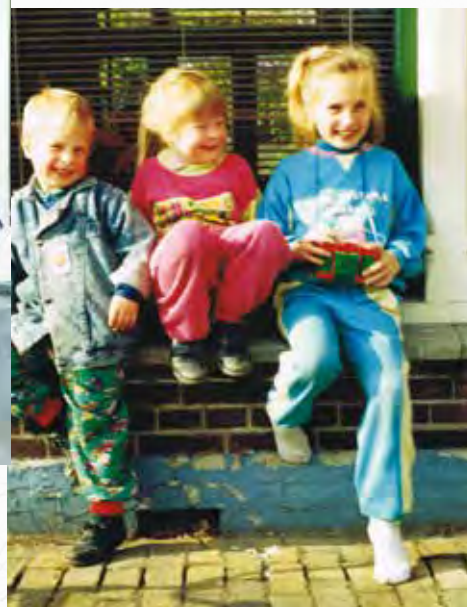
Kies voor onze WorkLifeScan:

- een gratis oriënterend gesprek omtrent studie- en beroepskeuze;
- begeleiding gericht op de 3 x ik;
- (e-)coaching met aanvullende opdrachten via internet;
- afrondend gesprek met uitgebreide rapportage en persoonlijk advies.

Meer weten? Kijk op www.agathon.nl → Studie en werk

Agathon biedt professionele, persoonlijke begeleiding bij het kiezen van een studie of een baan.

margriet prins
grafische vormgeving
www.margrietprins.nl

‘Dankzij dat gat in de heg hadden we een zee van ruimte’

Naam: Evelien (1980), Saskia (1983) en Pieter (1985) Borst

Adres: Kerkesingel 7 (1976-1990)

Past precies of puzzeltje? “Twee weken nadat ze waren getrouwd, gingen mijn ouders op de Kerkesingel wonen. In de jaren die volgden, werden achtereenvolgens mijn zus Evelien, ik en mijn broertje Pieter geboren. Voor het zover was, moest er grondig worden verbouwd. Het huis was niet zo groot, en vooral boven was het net een puzzeltje met vier slaapkamers, een badkamer, een kantoortje én een bergvliering. De fietsen stonden achter de voordeur en onder de trap geparkeerd. De deur hard dichtslaan was dus geen aanrader, want dan lazerde de boel om en kon je het huis niet meer in.”

Prikkeldraad “Onze achtertuin had het formaat postzegel en was met drie druk spelende kinderen al snel overbevolkt. De tuin lag een stuk lager dan het grasveld rond de kerk en dus bouwde mijn vader een trap omhoog, zodat we via een gat in de heg op het grasveld konden spelen en het dorp in konden. Ideaal, want ineens hadden we een zee van ruimte. Blijkbaar vond iemand anders in het dorp dat een minder briljant plan, want op een dag zat er prikkeldraad voor de doorgang in de heg. Ik heb mijn moeder nog nooit zo kwaad gezien, ze heeft het prikkeldraad met haar blote handen weggetrokken.”

Schedel “Nu het grasveld rond de kerk min of meer fungeerde als ons speelterrein, kwam ook het kerkhof in het vizier. Soms deden we daar ‘voetjes van de vloer’ en sprongen we van grafsteen naar grafsteen. Pas later snapte ik dat dat misschien een beetje ongepast was, toen hadden we geen idee. Ook op de plek van ons tuintje lagen vroeger kennelijk

mensen begraven, want tijdens de verbouwing kwam er een schedel uit de grond tevoorschijn. Hij ligt nog altijd bij Rob Stam en Loes de Fauwe in een vitrinekast. Altijd als ik daar was, moest ik er even naar kijken.”

Volg de vlag “Fietsen en rolschaatsen: dat waren denk ik wel onze favoriete bezigheden. Vooral Pieter racete op zijn piepkleine fietsje als een bezetene rondjes om de kerk. Uren kon hij dat volhouden als het moest. Aan zijn bagagedrager zat een oranje vlaggetje, dat precies boven de heg rond de kerk uitstak en wild heen en weer zwiepte. Handig voor mijn ouders, want zo was-ie altijd in beeld.”

Theater in de tuin “We speelden veel met onze buurmeisjes Simone en Cyrilla Kuitwaard, die iets ouder waren. Vaak deden we de verkleedkist in en maakten we een voorstelling. Met lakens en wasknijpers bouwden we een theatertje in de tuin en onze ouders kregen de rol van enthousiast publiek toebedeeld. Ook met Mette Stam en de zusjes Arends speelden we graag. Die woonden op het plein in het ‘echte’ dorp. Altijd hoopten we dat de waterpomp het deed, maar vaak zat er een kettingslot op. Ook de betonnen steiger bij het kanaal had een enorme aantrekkingskracht op ons. Daar mochten we niet komen, dus was het enorm spannend om daar stiekem wat stappen op te zetten.”

Heksenhuis “Met het tunneltje naar Velserbeek letterlijk voor de deur waren we ook daar vaak te vinden. Plonzen in het pierenbadje, spelen in de muziekkapel, rondbanjeren op het Velserbeek Festival en naar de pauwen in de volière gluren. Spannend was het altijd bij het ‘heksenhuysje’, waar we er een sport van maakten om zo veel mogelijk takjes door de deur naar binnen te duwen. In 1990 verhuisden we naar Driehuis (meer ruimte was toch wel fijn), maar inmiddels wonen mijn ouders al weer tien jaar in het dorp. Grappig, want zo komen de kinderen van mijn zus en mij op dezelfde plekken als wij vroeger.”

Naam: Annette van den Boogaard-Korf (1971)

Adres: Kerkplein 2 en Torenstraat 2

Periode: 1971-1981 en 1981-1991

Bijzondere plek "Ik ben geboren op Kerkplein 2, maar toen ik tien was, verhuisden we naar de oude bodewoning naast het raadhuis. Mijn vader was daar bode en later ook jarenlang op het nieuwe stadhuis. Al mijn schoolvriendinnen woonden in het 'nieuwe dorp', dus iedereen die bij ons thuiskwam, vond altijd dat wij 'zo ontzettend mooi woonden'. Ons huis was 'bijzonder', maar voor ons was het heel gewoon."

Bloemensoep "Van de buurtbewoners kan ik me niet veel herinneren, daar was ik te jong voor. In de Torenstraat hadden we geen directe burens, want het pand naast ons het oude raadhuis. Omdat mijn vriendinnen in het nieuwe dorp woonden, speelde ik voornamelijk daar. We gingen vaak naar de 'tunnelpuut', het water vlak bij de tunnel. Maar ik speelde ook regelmatig bij het kanaal, dan maakte ik soep van alle bloemetjes, planten en water uit het kanaal."

Oud & vertrouwd "Tot december 2016 woonden mijn ouders nog altijd in de Torenstraat, dus kwam ik er heel vaak. Nu zijn ze verhuisd naar het Visserhuis, ze zijn ondertussen 88 en 85 jaar oud. Met heel veel pijn in ons hart hebben we het huis van mijn ouders moeten leeghalen. In al die jaren is Oud-Velsen niet veranderd, voor mij is het altijd het oude, mooie, vertrouwde dorp gebleven."

'Wij vonden ons huis heel gewoon'

*Torenstraat 4 na renovatie in 1963
en nu met huidige bewoners Haije
Gemser en Renee Bosma.*

Torenstraat 4

De Stad Deventer ligt aan het pleintje

Op de plek van het huidige huis staat in 1584 een boerenbedrijf. Bij de verkoop in 1611 aan Jan Heijndricxzn van Deventer, schoolmeester en secretaris van Velsen wordt het bezit omschreven als een boerderij met een erf, een werf met boombeplanting en een wijnboomgaard. Ook komt hij in 1626 in bezit van een nabijgelegen huis. Kort na 1630 laat Van Deventer de boerderij en het huis slopen en bouwt een nieuw huis dat nu bekend staat als Torenstraat 4. Het wordt voorzien van een uithangbord met de naam *Stad van Deventer* en dient als secretaris- en notarishuis van Jan Heijndricxzn. De naam van het huis is daarmee wel verklaard. Van Deventer gaat in 1643 failliet. Het pand is een gewild object en kent over vele jaren diverse eigenaren. Vanaf het begin van de 19de eeuw is er een winkel in gevestigd. In 1885 maken Torenstraat 4 en

6 deel uit van een complex dat in een verkoopakte omschreven wordt als een woon- en winkelhuis en tevens is ingericht tot een boerderij en daaraan verbonden woonhuis. In de twintigste eeuw wordt de bouwkundige staat er niet beter op. Bij een verkoop in 1940 worden de panden omschreven als vier woonhuizen met erven en grond waarvan één onbewoonbaar is verklaard. In 1958 komt het complex in bezit van de gemeente Velsen. Torenstraat 4 vormt dan nog een eenheid met het later afgescheiden pand Torenstraat 6. Het pand wordt in 1963 gerenoveerd naar een ontwerp van de dienst Openbare Werken van de gemeente Velsen.

Echt alles zit vast

Hier en daar is ingegrepen om meer ruimte te creëren, maar de woning van Siem (75) en Margreet Schaafsma (73) aan de Zuiderdorpstraat is eigenlijk nog zo'n beetje hetzelfde als hoe de jonge Schaafsma het indertijd bij de renovatie tekende. Hij had het precies in zijn hoofd, geïnspireerd door de architecten Herman Hertzberger en Aldo van Eyck. Siem: 'Structuralisme heet dat.' De kern van die beweging is speels en praktisch gebruik maken van ruimten. Dat werd de leidraad toen in de jaren zestig Siem en Margreet Schaafsma tegelijkertijd met Rijn en Irene Dekker vier piepkleine huisjes in dit straatje verbouwden tot twee woningen. Siem en Rijn waren beiden bouwkundestudenten. Met hun kennis over ruimtegebruik, zichtlijnen en lichtinval (3) werden de oude pandjes omgetoverd tot moderne, voor die tijd zelfs zeer moderne woningen met verspringende ruimtes, meubilair vast aan de wanden, met hier en daar een plateau'tje waarop je kunt zitten, wat een tafeltje kan zijn of een boekenkast.

Siem: 'Nu noemen we dat multifunctioneel.' Margreet: 'Echt alles zit vast (1), de bank, de tafels, de boekenkasten, de bedden. We hebben alleen een paar losse stoelen en krukken.' Siem: 'Alles compact, dat maakt de ruimte groter.' In huize Schaafsma is die stijl met een vaste plek voor al het meubilair het verst doorgevoerd en door de jaren heen consequent gehandhaafd. Ze zijn er nog steeds tevreden mee. De Gispens-buisstoelen zijn inmiddels vervangen door even strak vormgegeven stoelen van de Amerikaanse ontwerper Charles Eames, maar de treklampen boven de bank, de bouwlamp boven de tafel zijn nog allemaal hetzelfde. Schaafsma: 'Wat toen modern was.' Voormalig gemeentearchitect Schaafsma, inzake bouwkunde en monumentenbeheer heeft hij een reputatie van recht in de leer, erkent grijnzend dat ook hij toch wel gevoelig was voor veranderende tijdgeest: 'In het begin was ons plafond groen, de kast paars, de gordijnen waren zilverkleurige en dan hadden we daar nog een oranje wand. Echt jaren zestig.'

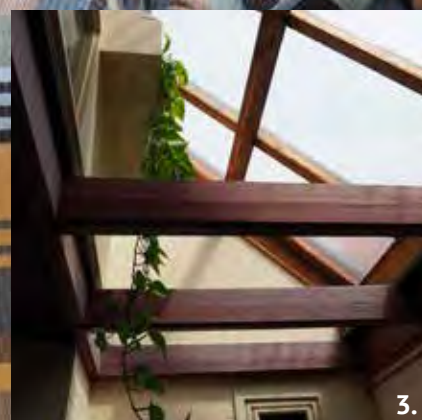
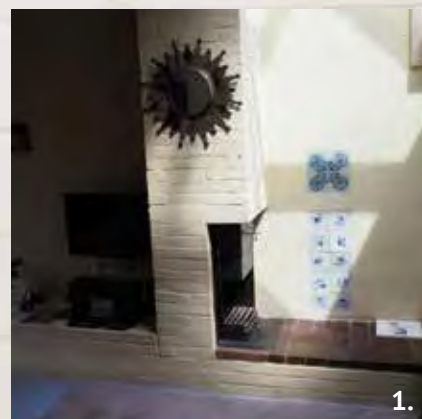
Margreet: 'De zijmuur is van grijs kalkzandsteen, dat werd op een gegeven moment smerig, dus die heb ik toen gewit. Siem was daar toen nog erg tegen.' Siem had in huis, zegt zijn vrouw, altijd wel een fikse invloed op de inrichting; 'Soms tot en met de inrichting van de kastjes.' Siem: 'Orderen, dat is wat een architect doet.'

Zo was het na de dood van de ouders van Margreet, waarna zij mooi aardewerk erfde, nog een kwestie of dat wel paste in deze inrichting. Siem: 'Dat weet ik niet eens meer.' Margreet: 'Mijn moeder had plateel en ik verzamel Velsens aardewerk, dat staat nu mooi in de kast (2), nu vindt hij het leuk (4): Siem: 'Dat krijg je als je ouder wordt, dan word je milder.'

Hebben ze nooit gedacht aan groter wonen? Margreet: 'Toen de kinderen een jaar of tien waren, werd het hier echt te klein. We hebben ook wel elders gekeken, maar we wilden èn groter èn leuker, en dat was er niet. Althans niet betaalbaar voor ons. Dus toen zijn we gaan verbouwen en aanbouwen.'

De tuin (met zitkuil) werd opgeofferd voor een extra kamer beneden zowel als boven, met dakterras. Siem: 'Daardoor kregen we er 58 vierkante meter bij.' Nu is het huis, de kinderen zijn allang de deur uit, groot genoeg.

Wat Margreet altijd heeft gemist is een zolder: 'Dan kun je niet veel bewaren. Speelgoed van de kinderen, bedjes of boxen, anderen hebben al die spullen nog op een zolder, dat is hier niet. Maar je leert je voegen naar de beperkte ruimte. Dat hadden we voor over.'

Resultaatgerichte
online
marketing

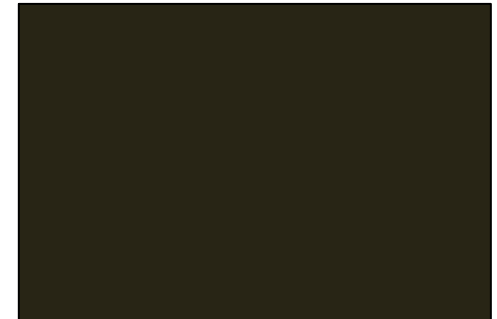
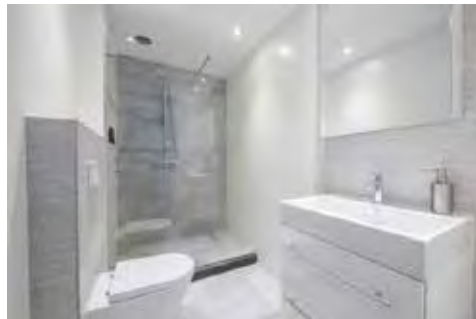
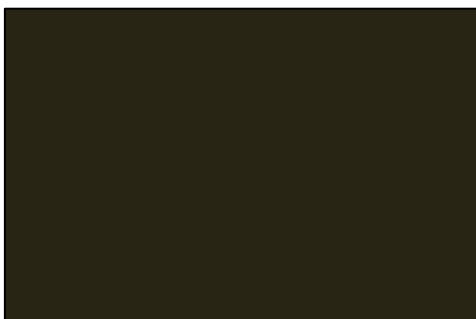
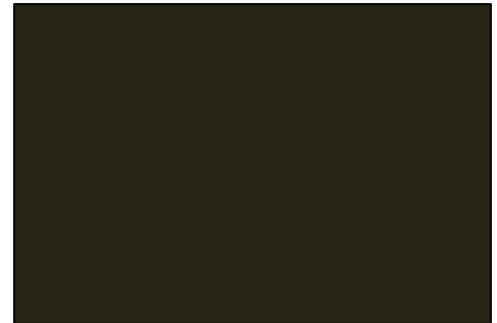
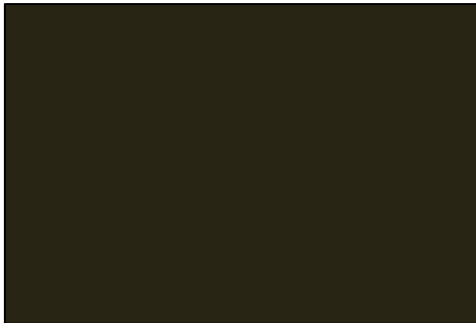
- Google Adwords campagnes
- SEO
- Conversie Optimalisatie
- Webanalytics & reporting
- Feedmarketing
- Social Media

023-7114401

www.sdim.nl

contact@sdim.nl

Tijdens luilak werd ome Gerrit vaak gepest'

Naam: Carlo Rolle

Adres: Middendorpstraat 6

Periode: 1976-1986

Schepen kijken "Bij het betrekken van ons huis aan Middendorpstraat 6 kreeg ik boven het kleinste kamer-tje. Vanuit mijn raam had ik een geweldig uitzicht op het kanaal, de sluizen en de schepen. Dat genoeg was helaas van korte duur; in 1976/'77 werd het huis van de familie Gejus van der Veen bij het kanaal gebouwd en werd dat mijn nieuwe uitzicht."

Klappergebit "Voor mijn buurtgenootjes en mij was het dorp een heerlijke speelplek. Vooral het bouwvallige en onbewoonbaar verklaarde gebouw naast het oude raad-huis had onze belangstelling. Het was er spannend en eigenlijk ook gevaarlijk, omdat de plafonds op instorten stonden. Met vriendjes ging ik vaak naar het winkeltje van Adrie Bakker (met klappergebit), om snoepjes te kopen. Ook hebben we, onder leiding van Bart de Boer,

voor de kinderen een paar jaar een dorpskrantje gemaakt. In januari 1977 was het feest. Door hevige ijzel waren de straten veranderd in een ijsbaan en konden we schaatsen in het dorp."

Rottigheid "Later kwamen er uit het dorp nieuwe vrienden bij, zoals Steef Raspoort en de gebroeders Korf, maar ook uit het 'nieuwe dorp' Velsen-Oost. We voetbalden veel en haalden zo nu en dan rottigheid uit. Op vrijdagavond gingen we naar d'Arc, dat mocht officieel als je zestien was, maar ik kwam met veertien jaar al binnen. Mijn eerste bijbaantje had ik bij restaurant Het Rode Hert. Ik startte als afwashulp en maakte daarna carrière tot chef afwasser! Dat ging goed. Totdat ik ruzie kreeg met de chef-kok, die mij vervolgens ontsloeg. Als wraak kieperde ik gifgroene kleurstof in een al klaargemaakte soep."

Ome Gerrit "Ik herinner me ook 'ome' Gerrit Grapendaal. Tijdens luilak werd hij vaak gepest. Hij ging overal op in, gooide bakken water uit het raam en schreeuwde achteraf denk je daar anders over... Hij had een Fiat Panda gestald in een schuurtje schuin tegenover ons huis. Bij het weggaan gaf hij altijd vol gas met een slippende koppeling. Het was tot aan de andere kant van het dorp te horen. Toen hem zijn rijbewijs werd afgenomen, raakte hij plots vermist. Dagen kon men hem niet vinden. Ongeveer een week na zijn vermissing liep ik met mijn vader langs het kanaal toen we een kaal koppie boven het water zagen drijven. Ik zei: 'Dat lijkt ome Gerrit wel!' Later die dag mochten we hem identificeren. Hij was in zijn zondagse pak het water ingelopen en had zijn paspoort en allerlei belangrijke papieren bij zich. Het mag een wonder heten dat hij zo dicht bij huis werd gevonden, ondanks alle beweging door het spuien van het water, de schepen en het passeren van de sluizen."

Weg uit het dorp "In 1986 nam ik mijn intrek in een inter-naat in Driebergen voor mijn opleiding. Daarna woonde ik voor korte tijd in Santpoort-Zuid om me vervolgens te settelen in Driehuis, waar ik nu nog met veel plezier woon. Het oude dorp bezoek ik nog vaak. Mijn ouders Martha en Siebe wonen nog altijd op Middendorpstraat 6."

STUDY CONSULTANCY

Huiswerkbegeleiding, bijles en examenstraining op alle niveaus en in alle vakken in het centrum van Santpoort-Noord en in het stadion van Telstar in Velsen-Zuid

Voor een goede start van het schooljaar!

Broekbergenlaan 48A 2071 EW Santpoort-Noord Bel 023 - 5392664 of kijk op www.studyconsultancy.nl

FYSIO- EN MANUELE THERAPIE OUD VELSEN

S.C. Becker-vd Wateren manueeltherapeut
S.B. Kamp fysiotherapeut

Kerkplein 5 1981 BH Velsen-Zuid 0255513621
info@fysiotherapievelsenzuid.nl

www.fysiotherapievelsenzuid.nl

06 46 31 66 80
info@saskiaborst.nl
www.saskiaborst.nl

Saskia Borst
TEKSTVERSTERKER

Bent u zichtbaar in print of online, is uw advertentiebudget goed ingezet? Maak van de gekochte aandacht verdiende aandacht en kom langs bij Publish Online voor een kop koffie en dan bespreken we gelijk wat we voor elkaar kunnen betekenen.

Publish Online
Middendorpstraat 8 ('t Cachot)
1981 BD Velsen-Zuid

www.publishonline.nl
info@publishonline.nl
06-50977358

bangalo

VAN WAALWIJK VAN DOORN

Makelaars - Taxateurs

'Uren hebben we in het kanaal dammen gebouwd'

Naam: Joan Rolle (1964)

Adres: Middendorpstraat 6

Periode: 1976-1984

Clubhuis "Met mijn ouders en broertje Carlo kwam ik 1976 in het pas gerenoveerde huis op Middendorpstraat 6 wonen. Ik vond het toen wel een gaaf idee om in een eerst nog onbewoonbaar verklaard pand te gaan wonen. Op de bovenverdieping van het leegstaande, vervallen huis van buurjongen Charlie Stijnman (Torenstraat 15) hadden wij ons clubhuis. We wisten dat we er eigenlijk niet in mochten, maar dat maakte het extra spannend."

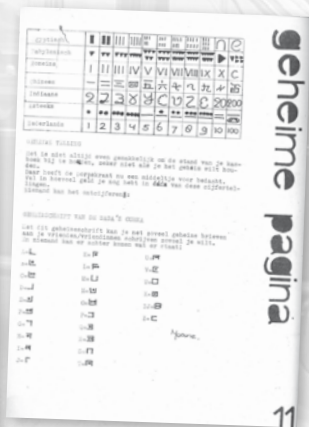
Vlaamse reus "Van Charlie hadden we twee jonge konijnen overgenomen. Het zouden twee zusjes zijn. Al gauw werd de ene een Vlaamse reus en de andere een kleine Hollander. Toen er wel erg veel gerampetampt werd in het hok, bleken het ook nog eens een mannetje en vrouwtje te zijn. Van gezellig bij elkaar, moesten er twee hokken komen om gezinsuitbreiding te voorkomen. We waren helemaal geen huisdieren gewend en hielden ook geen rekening met onze burens, de groentemannen Koos en Arie van Honk. Hun schuren stonden vol met groenten, wat ongedierte aantrok. Het voer van de konijnen werd ook gewaardeerd. Het krioelde echt van de muizen en ratten. De oplossing was het strooien van ratten- en muizengif, maar dat kostte tot ons grote verdriet de Vlaamse reus, nadat hij ontsnapt was, zijn leven."

Dorpskrant "Bart de Boer en ik vormde de redactie van een heuse krant voor de dorpsjeugd met de aanvankelijke medewerking van Paulien Dekker, Sanne en Seth Schaafsma, Karin Franse, Margreet Waanders en mijn broertje Carlo. We maakten elke pagina met de hand en verkochten de krant van deur tot deur voor 25 cent. Rijk werden we er niet van, maar we konden wel weer papier en stiften kopen voor de volgende editie. De bedoeling was dat onze dorpsgenootjes ook voor kopij zorgden, maar daar ontbrak het aan. In het voorjaar van 1977 verscheen krant nr. 1, een jaar later volgde nr. 2. en daar bleef het bij. Ik heb de kranten altijd bewaard (zie foto)."

Waterpret "Het kanaal was een geliefde speelplaats. Uren hebben we in het water gestaan om dammen en havens te bouwen. Je kunt je nu niet meer voorstellen dat het toen kon en geaccepteerd werd. Ons favoriete spelletje in de vakantie was een portemonnee aan een touwtje op het fietspad langs het kanaal leggen. Wij verstopten ons in de bosjes ter hoogte van de tuinmuur. Er stopte altijd wel iemand, dus grote pret!"

Brommerliefde "Lange tijd was ik verliefd op krantenjongen Richard. Ik heb wat afgelopen met Bart om hem steeds tegen te komen in de wijk. Later kreeg hij een brommer. Menig keer mocht ik hem vasthouden als ik naar school fietste. Zo trok hij mij voort. Wat een feest was dat! Het kwam echter nooit verder dan dat contact."

Boven: op mijn kamer in 1979. Links: de Dorpskrant van Velsen voor de jeugd nummer 1, april-mei 1977

Passie voor inrichten

Het huis is een plaatje. Je hoeft niet in het huis te staan om dat te zien. In de hoek aan de Torenstraat koekeloer je zo naar binnen en dan zie dat hier iemand woont met een passie. 'Het is gewoon een hobby van me', zegt Jaqueline Zeeuw (70) en kijkt om zich heen. Van de serviezen in de wandkasten, tot de oude hoge stoel die met een Afrikaans dessin een nieuw leven kreeg en het oude grenen kastje in de hal dat, in eerder jaren rood-grijs gemarmerd, in zacht mauve weer 'een beetje van nu is geworden'. Aan de sleutel hangt een grijs met gouden kwast, er tegenover staat een tafeltje: het zwarte blad leunt op een enorm gewei.

Ja, je moet het zien en dan moet je het nog vinden, dat is wat iedereen verzucht die voor sfeerrijke inrichting geen oog voor heeft, of geen tijd voor neemt.

Want de inrichting van een huis is nooit klaar, al was het maar omdat er ook gepoetst en gestoft moet worden, en er zijn altijd nieuwe hoekjes (1 en 2) te creëren. 'Al denk ik nu vaak: er moet ook eens wat weg, maar ja.'

Jan Zeeuw (73) en Jacqueline woonden in de Torenstraat op nummer 13. Naar volle tevredenheid, hoewel de hang naar het kanaal bleef knagen aan Jan, in wie nog steeds het jongetje huist dat had willen varen maar die – zoals dat indertijd ging – werd afgekeurd op slechte ogen.

Het huis op nummer 17 had een grote attractie: boven drie grote ramen met uitzicht op het Noordzeekanaal. Toen het huis in de verkoop kwam, was het allemaal gauw beslist. Meteen een nieuwe opgave voor de vrouw die als weinig anderen kan kijken en kan zoeken tot ze haar huis tot in de details heeft zoals het in haar hoofd zit (3). 'Natuurlijk verzin ik het niet allemaal zelf, ik kijk overal en bij iedereen, ik lees al vijftientig jaar World of Interiors Magazine, ik bewaar ze allemaal. Ook als de nieuwe Residence binnenkomt ga ik er voor zitten, heerlijk.'

Zo struint ze op veilingen, in kringloopwinkels: 'Vroeger, na mijn werk, ging ik vaak even schuimen bij De Schalm in Haarlem, daar heb ik mijn hele verzameling groen aardewerk bij elkaar gescharreld. Maar in kringloopwinkels vind je bijna niets meer. Vroeger kon je nog wel eens een bijzonder stoeltje vinden, nu gaat al het mooie meteen op internet.'

Maar goed, spullen genoeg. Hoogstens krijgt iets een nieuwe stoffering, en af en toe worden grote aankopen gedaan, zoals de bijna futuristische zwart-gouden lamp boven de eettafel. Jacqueline: 'Het is een behoorlijk hoge ruimte en met de balken kun je ook weer niet zoveel kanten op, en je wilt toch mooi licht.'

Misschien is dit haar pronkstuk wel.

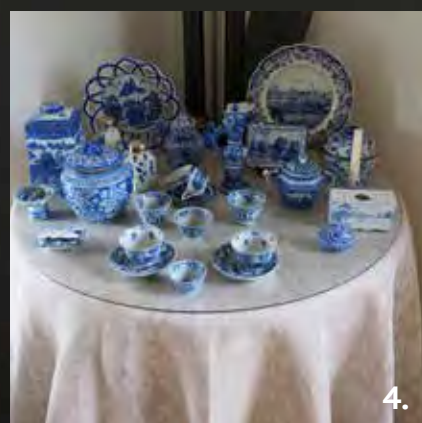
Dan wijst ze op een wandkastje waarin de televisie zit: 'Dat is gewoon van Ikea hoor, maar Jan heeft het mooi geschilderd, marmeren plaat erop - die was duurder dan de kastje, maar zo is het toch heel mooi.'

Het gewei in de keuken, het gelakte schild van een grote schildpad, de stolp met drie oude poppjes, het tafeltje met blauwwit Chinees porselein (4): 'Ach, dat is van alles wat, een gedeelte komt nog van de oma van Jan. Dat doe je toch niet weg?'

Vier jaar wonen ze hier. Is het huis nu af? Ze aarzelt: 'Nou, bij het raam in het gangetje achter zou ik graag een mooi oud luik hebben. En boven de voordeur, maar daar zal ik wel vergunning voor moeten vragen, wil ik graag zo'n houten lijst met een afdakje, daarop kan dan de naam 's Gravenlust staan, want zo heette het hier vroeger. Ik ben ervoor aan het sparen.'

1.

wij creëren
**De beleving
van wonen**

architecten

Rein Braaksma & Edwin Ames:

'Wij gaan weloverwogen om met vorm, ruimte, functie en materiaal. Wij verliezen de samenhang met de gebruiker, de bewoners nooit uit het oog'

Renovatie - Nieuwbouw - Herbestemming

Platvoetstraat 10 Santpoort-Zuid

T 023 539 82 54 info@collo.nl www.collo.nl

Boven links: vanuit de Zuiderdorpstraat zicht op de plek waar de schuur met woning heeft gestaan, 1966.

Boven rechts: het huis en houten timmerschuur met bovenwoning op de hoek van de Zuiderdorpstraat, ca. 1965.

Boven: de huidige bewoners Robert en Marije Gravemaker en hun dochters Anna en Charlotte.

Links: 1968 vanuit de Meervlietstraat, na de sloop. Op de achtergrond het huis De Dageraad.

Meervlietstraat 34-36

Achttiende-eeuwse deftigheid

In 1741 koopt meestertimmerman Jacob Gaijkema *Twee huisjes annex den anderen met deselver erven ende werven in de Kerkbuurt aan de Heereweg* tussen de huidige Zuiderdorpstraat en de Middendorpstraat. Het gebied ten zuiden van deze twee huisjes tot aan de Zuiderdorpstraat is al in zijn bezit. In 1746 laat hij voor eigen gebruik de twee huizen aan de Heereweg (nu Meervlietstraat) verbouwen tot een klein formaat herenhuis voorzien van een erker met uitzicht op het Wijkmeer.

Aan de zuidkant van het huis wordt tot aan de Zuiderdorpstraat een houten timmerschuur gebouwd in de vorm van en onder één dak met het woonhuis. De bovenverdieping van deze schuur is geschikt gemaakt voor bewoning. Jacob Gaijkema is een welgesteld man met een goed lopend bouwbedrijf. Hij krijgt bijvoorbeeld in 1769 de opdracht om het Diaconieweeshuis aan de Torenstraat te bouwen. Rond 1880

komt het huis met opstallen en gronden in handen van de ook in de bouwsector werkende familie Van Heijst. In 1909 wordt bij de gemeente een aanvraag ingediend voor het veranderen van deze woning tot woon-winkelhuis. Na de Tweede Wereldoorlog komt Meervlietstraat 34-36 in bezit van de gemeente Velsen. In 1966 worden de bij het huis onder één dak behorende timmerschuur en achtergelegen opstallen gesloopt voor de herbouw van het huis *De Dageraad* Zuiderdorpstraat 4. De hoek Meervlietstraat/Zuiderdorpstraat blijft dan nog onbebouwd. In 1971 wordt Meervlietstraat 34-36 gerestaureerd en verbouwd tot twee woningen, waarbij aan de zuidzijde een travee wordt toegevoegd. Alle T-ramen van de voorgevel worden vernieuwd en een tweetal op de begane grond toegevoegd, voorzien van een 18e-eeuwse roede-indeling. Aan de achtergevel wordt de gedeeltelijk verhoogde uitbouw, nu over de volle breedte gemaakt over een hoogte van twee bouwlagen. De open plek ten zuiden van het huis wordt drie jaar later bebouwd met een houten huis. In 1993 komt *het huis van de Timmerman* in particuliere handen. Het huis ondergaat in 2015 een grondige restauratie en inpandig enige verbouwing.

Boven links: Verwoesting van een deel van het pand door een vuurwerkontploffing in 1955.

Boven rechts: het huis in 1968.

Links: het huis in 2017.

Boven: de zuidgevel bij de start van de renovatie na afbraak van de schutting, 1976.

Middendorpstraat 2

Van Kromhout tot de mannen van Rooij

De eerste gegevens van een waarschijnlijk houten huis op de plek van het huidige huis Middendorpstraat 2 (voor 1977 Hoofdbuurtstraat 3) dateren van 1584. In de loop der jaren wordt het houten huis vervangen door een stenen huis. Rond 1700 is het een riant woning met een erf tot aan de Heereweg (Meervlietstraat). Bij renovatiewerkzaamheden in 1977 zijn in een waterput serviesresten gevonden die duiden op een zekere welstand.

In 1741 wordt het huis aangekocht door meester-timmerman en vastgoedhandelaar Barend Kromhout. Kromhout heeft binnen Velsen ook buitenplaatsen gebouwd zoals Westerveld.

In 1861 wordt het huis van Barend met werf, schuur en theekoepel met zicht op het Wijkermeer verkocht aan een zadelmaker. Vier jaar later worden er aan het complex veranderingen aangebracht, dat dan in het kadaster wordt omschreven als twee huizen met een werkplaats. De koepel wordt niet meer genoemd.

In 1919 blijkt uit een verkoopakte dat het gekochte perceel drie geadresseerde wooneenheden heeft met een toegang aan de Rijksstraatweg (nu Meervlietstraat), aan de Hoofdbuurtstraat en één aan de Middendorpstraat. In de jaren 50 van de vorige eeuw wordt een fabrikant van vuurwerk de nieuwe eigenaar. Dat wekt bij de dorpeelingen de nodige argwaan als hij inderdaad in het pand een vuurwerk-fabriekje begint. En die onrust is terecht, want in 1955 vindt er een ontploffing plaats die het zuidwestelijk deel van het huis verwoest en voorbijgangers verwondt. Het bedrijf mag in het dorp niet worden voortgezet.

In 1962 komt het oostelijk deel van Middendorpstraat 2 en in 1971 het westelijke deel Hoofdbuurtstraat 3 van het pand in eigendom van één eigenaar, de familie Rooij. Het geheel wordt in 1977 gerenoveerd.

‘Vanaf de bunker sleeden we door het dorp’

Naam: Elly Kuiper-van Honk (1956)

Adres: Hoofdbuurtstraat 12

Periode: 1956 - 1979

Bordje tik “In de jaren zestig woonden er haast geen kinderen in Oud-Velsen. De enige van mijn leeftijd was een klasgenootje, Margo van Hulst. Gelukkig woonde mijn hele familie van vaders kant in het dorp. Opa, oma, ooms en tantes. Mijn nichten Atie en Agnes Schol in de Dwarsstraat en mijn neven Tim en Kees van Honk in de Hoofdbuurtstraat. Met hen speelde ik meestal. We deden onder andere ‘bordje tik’. Dat ging zo: we gingen in een rij staan. De voorste probeerde met een bal het naambordje Hoofdbuurtstraat op de hoek van de Hoofdbuurtstraat en Midden-dorpstraat (het huis met de troffel) te raken. Gooide je raak, dan moest de volgende in de rij zo snel mogelijk de bal pakken en proberen de anderen uit te gooien. We hadden veilige honken in de Middendorpstraat. Als we met een grotere groep waren, speelden we dit spel ook op het Raadhuisplein. Het bordje zat op de zijkant van de kruidenierswinkel, waar nu Het Roode Hert zit.”

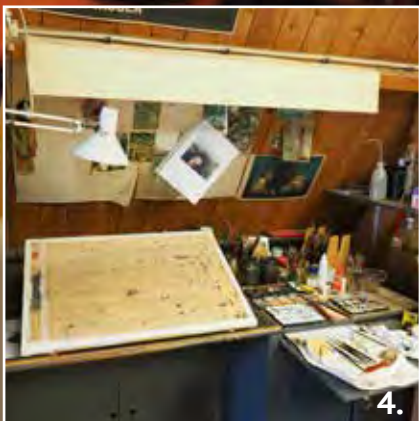
Winterpret “In de winter van 1963 heb ik leren schaatsen op het pompstation. Op dinsdagmiddag schaatste mijn vader ook – zijn enige vrije middag. Die winter maakten we ook een sneeuwpop, in de achtertuin van Dwarsweg 5 bij mijn oom Wim en tante Nel Schol-van Honk. Als er sneeuw lag, gingen we sleeën. Vanaf de bunker. Voor je naar beneden gleeed, moest je goed kijken of de pont niet aanmeerde, anders moest je wachten tot het (weinige) verkeer weg was. Want je probeerde natuurlijk zo ver mogelijk te glijden, van de bunker over de Meervlietstraat zo de Middendorpstraat in.”

Velserbeek “Als het mooi weer was, ging ik ’s zomers met Agnes naar de zonneweide met de pierenbadjes in Velserbeek. We staken de Stationsweg over ter hoogte van de Torenstraat, daar was toen een ingang. In de herfst ging ik vaak op zondagochtend met mijn vader eikels en kastanjes zoeken in Beeckestijn. We verzamelden zakken vol en verkochten die vervolgens aan Velserbeek voor de herten. Op Koninginnedag was er in Velserbeek ’s morgens altijd een optocht met een prijsuitreiking. En ’s middags een poppenkastvoorstelling van Rikkie en Slingertje in de gymzaal van het Felisenum-gymnasium. Ook kan ik me herinneren dat tussen Sinterklaas en Kerst altijd een film gedraaid werd in de dorpskerk. Barones Van Tuyll organiseerde dat voor de kinderen van het Vinkennest, maar de dorpsjeugd werd ook uitgenodigd. Na afloop kregen we een sinaasappel en een chocoladeletter. De W van Waterland. Dat heb ik altijd onthouden, want mijn oom Wim zei dan altijd: ‘Ja, die is voor mij!’”

De

kalkoen op de ezel

De kalkoen op de ezel is in wording. De kop staat erop en een deel van het bolle lijf met het bruine verendek. Schilder Haije Gemser (77) heeft heel wat vogels tot leven geroepen, in aquarel, in olieverf en op etsplaten. Gave, gedetailleerd geschilderde volgels die allemaal een persoonlijkheid lijken te worden. Deze kalkoen bijvoorbeeld (2), kijkt je al behoorlijk vuil en koeltjes aan, zoals kalkoenen dat doen. 'Altijd eerst het oog,' knikt Gemser.

Vanaf de Torenstraat kun je in het trapgevelhuis van de schilder binnen zijn werk wel zien hangen. Wat je niet ziet is zijn atelier, boven achter het raampje in de voorpui. Daar, onder het schuine dak werkt hij sinds hij hier in 1967 ging wonen. 'Toen ik hier voor het eerst kwam kijken leek het wel een noodkerk, zo groot.'

Groot is het nog steeds, maar na meer dan vijftig jaar is het een werkplaats waar hij langs de wanden voor al zijn activiteiten apart werkplekjes heeft. De hoek waar hij aquarelleert (4), de hoek waar hij passepartouts snijdt, de werkbank waar hij gouaches maakt en de hoek waar hij etst (1) en de platen bewerkt, het bureau met de computer, en bij de grote ezel de tafel met de kostbare tubes olieverf en misschien wel honderd kwasten (3) en, ai, het ruikt zo lekker, de blikjes lijnolie.

Een atelier onder de hanenbalken, met een klein raam op het zuiden, is tamelijk ongewoon. 'Ik heb er geen last van, want ik heb goed TL-licht.' Gemser kwam hier vanuit Amsterdam: 'Ik werkte als tekenleraar op de middelbare meisjesschool aan de Tolsduinerlaan, later opgegaan in de Vissering Scholengemeenschap. De restauratie van het dorp was in z'n beginfase. De bedoeling was dat er kunstenaars gingen wonen. Toenmalige wethouder Carel Ockeloen belde: wil je een huis? Het was het hier nog ongelooflijk landelijk. Er stonden schapen op het kerkhof, Velsen-Oost was nog weiland, de tweede kanaalverbreding moest nog komen. Wij kwamen van een klein woninkje in Amsterdam, dus dit was voor ons een grote luxe. Veel geld was er toen nog niet. We timmerden alles zelf.'

Zo kreeg ook het atelier langzaam zijn vorm. Werkbanken, de kasten waar nu de etsen en de etsplaten in dozen worden bewaard, de ladekasten tot en met de smalle rustbank, rode deken, blauw kussentje, achter de zeshonderd kilo zware etspers die ooit met veel moeite in onderdelen de smalle trap op is gesjouwd en en waarvan niemand weet hoe die ooit weer naar beneden moet.

In de aquareelhoek liggen, naast en op elkaar zijn paletjes, schildersdozen, aardewerk borden en plastic bordjes, voor elke kleur een apart palet: 'Anders wordt het een bende.' Op het tafeltje de tubes met olieverf. 'Ik ben er heel zuinig mee, want olieverf, zeker bepaalde kleuren, is ontzettend duur, maar het is veel mooier dan acryl, transparanter, diepere kleuren.'

Achteraan, tegen de balk staat een doek met een zwart kauwtje op een tak, op de achtergrond een bosrand. De vraag is natuurlijk hoe hij begint. 'Dat bos heb ik gefotografeerd tijdens een wandeling, maar het werd een saai schilderij. Tot op een dag hier een jonge kauwtje in het kozijn van de badkamer zat. Ik denk dat hij net nog niet over de schutting vliegen. Ik heb hem heel goed kunnen fotograferen.'

Op het schilderij de jonge zwarte vogel met heldere lichtblauwe oogjes. 'De volgende dag was-ie doodgepikt door een ekster.'

Ook de kauw heeft in het atelier op zolder het eeuwige leven gekregen.

‘De vrije geest is ingeruild voor een onkruidhark’

Naam: Mette Stam (1986)

Adres: Torenstraat 15

Periode: 1986-2005

Boze buren “Spelen deed ik altijd op het plein. Als de lantaarns aangingen, moest ik naar huis. Meestal voetbalden we – de groene palen die de bomen voor het stadhuis ondersteunden, waren de doelpalen. Het andere doel was de ingang van de Zuiderdorpstraat. Dat doel was veel groter, dus dat was meestal niet van het winnende team. Stoepkrijten vond ik ook leuk, vooral omdat er altijd wel iemand in de straat boos werd omdat het ‘dorpsgezicht’ vernietigd werd. Springen op de grafstenen op de begraafplaats deed ik alleen als ik me echt verveelde. Bezoekers werden woest als ze dat zagen, maar ik zei dan altijd: ‘Ik woon hier, dus dan mag het.’”

Puberconcert “Ik kwam graag bij de familie Arends. Ik weet nog dat Marja zelf brood bakte, dat zag er altijd onwijs lekker uit. Elke keer wilde ik een stukje proeven en elke keer vond ik het vies. Toch bleef ze het aan me geven, achteraf toch sympathiek als je weet dat iemand je baksels uitstuigt. De meisjes Arends (Kirsten, Silja en Ragna) en ik waren altijd samen. Toen we de leeftijd hadden waarop we wel klaar waren met verstoppertje, voetballen en bordje tik (ons zelfbedachte spel) besloten we voor de koks van Het Roode Hert een a-capellaconcert te geven. Dat deden we zittend op het bankje tegenover het keukenraam van het restaurant. Bloedserieus zongen we allerlei popnummers richting het raam, in de hoop op aandacht. Jongens van onze leeftijd waren er namelijk niet in het dorp.”

Borden & breezers “Op mijn veertiende kreeg ik een baantje bij Het Roode Hert als afwasser. Mijn eerste werkdag was op Moederdag. Het was druk en de borden waren loodzwaar. Ik moest zo veel mogelijk schone borden stapelen, die via dat kleine trappetje naar beneden sjouwen en vervolgens een grote bak met afwas omhoog tillen. Voor dat loopje moest ik wel een koksbus aan, anders zag het er niet uit volgens Jeroen. Bloedheet dat ding. Ik heb mezelf daar leren

vermannen, want ik werd altijd in de zeik genomen door de koks. Dat duurde anderhalf jaar en daarna was het andersom. Althans, dat dacht ik toen. Ik verdiende tien gulden per uur, die ik vervolgens in d’Arc opmaakte aan bier en breezers. Vanaf mijn vijftiende zat ik daar elke vrijdagavond. Magistraal was dat. En dat in het dorp! Als ik om 1.15 uur nog niet thuis was, belde mijn moeder aan bij d’Arc en riep iedereen: ‘Mette, je moeder staat voor de deur!’ Dan droop ik af naar huis.”

Schuurtjes delen “In de loop der tijd wist ik álles over de buren, net zoals de buren alles over mij wisten. Gedoe met groene bakken op straat, stokrozen die waren geknapt, auto’s voor de deur, hanen die kraaiden, schuurtjes die werden gedeeld... Er gebeurde altijd wel wat. Nu woon ik op drie hoog achter in Amsterdam tussen 250 van de top 600 criminelen; nooit gezeur over de geveltuin. Als ik nu in het dorp kom, vind ik dat het er zo netjes is. De mensen die er wonen, maar ook op straat. De vrije geest is volgens mij ingeruild voor een onkruidhark. Maar het is ook veel te lekker wonen daar, dus mensen worden er oud en tja... Dan ga je onkruid harken.”

Van links naar rechts: Sylja, Ragna, Kirsten en Mette. rond 1990.

Torenstraat toen en nu met de huidige bewoners: v.l.n.r. MarieFleur Lobry, Rob de Wilde, Andy Taylor, Loes de Fauwe, Rob Stam Saskia Bruijns met kinderen Nine, Juna, en Milo, Jaqueline en Jan Zeeuw.

Torenstraat 11-17

Al beschreven in 1306

Op deze locatie is in 1306 al sprake van een huis met land bij de kerk dat door Willem III graaf van Holland in leen wordt gegeven aan Willem de Gouwe, vermoedelijk een bastaardzoon uit het adellijke geslacht Van Teijlingen. Uit dat geslacht zijn ook de Brederodes voortgekomen.

In de loop der jaren wordt het huis vervangen door een dubbelhuis. In 1633 wordt de bezitting omschreven als een dubbelhuis met erf en werf in de Kerkbuurt en kent twee eigenaren.

Ca. 1715 verbouwt de toenmalige eigenaar Jan de Graaf de twee huizen tot een herenhuys genaamd 's-Gravenlust met bijgebouwen als stalling en koetshuis. Die bijgebouwen kennen we nu als Torenstraat 11-13-15-17. Het herenhuys is in 1926 afgebroken om plaats te maken voor een nieuwe rechtervleugel van het raadhuis. De bijgebouwen worden bestemd tot woon- en bedrijfsruimte (o.a. kolenhandel De Raadt en Geels). De nummers 11-15 zijn rond 1980 ingrijpend gerenoveerd. Het gehele complex bestaat dan uit vier wooneenheden. Het woonhuis nummer 17 aan de noordkant van het complex wordt in 2000 grondig gerenoveerd, gevolgd in 2013 door een grootonderhoudsbeurt en enige renovatie.

Een stralende lach is zoveel meer...

Haast onzichtbare beugels voor
zowel kinderen als volwassenen

Wij begrijpen dat het rechtzetten
van je tanden fijner is als de beugel
niet al teveel opvalt. Daarom bieden
wij twee haast onzichtbare beugels:
Invisalign® en witte slotjes: de
keramische brackets van 3M®

Geen wachtlijst

Je kunt binnen een maand bij ons terecht

Openingstijden

Maandag t/m woensdag: 07.30 – 16.30

Vrijdag: 08.45 – 16.00 uur

Orthocenter IJmuiden

Plein 1945 - 100A

Neem direct contact op voor
het maken van een afspraak

Tel. 088-1237909

Invisalign®

3M® Clarity Advanced™ Keramische brackets

ORTHO CENTER

www.orthocenter.nl

Dost en van
Beugen

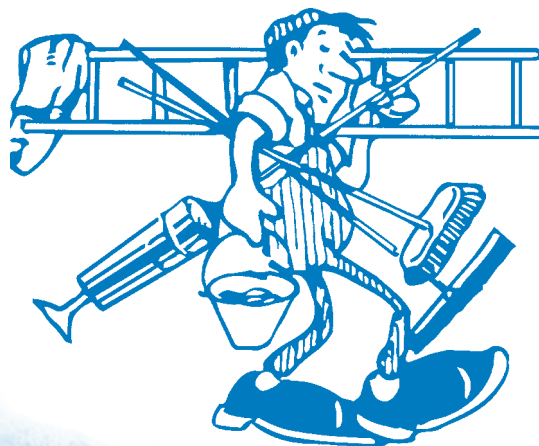
TROMP VERHUUR

- EXCLUSIEF IN PARTY EN HORECA VERHUUR -

SCHOONMAAKBEDRIJF BREDDELS

www.schoonmaakbedrijfbreddels.nl

schoonmaakonderhoud	hogedrukreiniging
glazenwassen	handyman
sanitaire accessoires	gevelreiniging
bouwschoonmaken	linnenservice
opleveringen	graffitiverwijdering
	vloeronderhoud

Tachtig bijbels op naam

Anton Bresser woont zijn leven lang in Oud-Velsen. De Engelmunduskerk is altijd met dat leven verweven geweest. Nu waakt Anton als koster over het monumentale gebouw.

Er is een foto waarop de Anton Bresser staat als kleine broekeman. In een kleuterver-alletje blikt hij vanaf een houten trapje, aan de zijde van zijn vader en opa, trots de in de lens. Meesterschilder in de dop. De foto is genomen bij het ouderlijk huis met de schilderswerkplaats aan de Noorderdorpstraat, een van de vele straten die bij de tweede kanaalverbreding werden afgebroken.

Nu is Anton Bresser zeventig, hij woont sinds 1973 zelf aan de Meervlietstraat. Hij lacht wat verlegen als we benoemen dat hij de status heeft van de langst wonende in het dorp, maar ja, het is natuurlijk wel zo. Bresser, van het schilderbedrijf, is een naam die bij het dorp hoort. Zijn opa, afkomstig uit Velp, richtte het bedrijf op, zijn vader nam het over en Anton op zijn beurt zette het voort. Zijn zoon doet dat niet, dus vorige maand is het bedrijf, anderhalf jaar voor de eeuwviëring, opgeheven. 'Ik ben daarover niet sentimenteel hoor, mijn zoon heeft een andere

keuze gemaakt, die is helemaal gelukkig in de grafische sector.'

Anton Bressers laatste klus was aan de Engelmunduskerk, niet toevallig. De kerk hoort bij zijn leven. Als jongetje kwam hij er's zondags met zijn vader, hij is zijn leven lang trouw gebleven en heeft er bijgedragen aan de vele sociale activiteiten voor de kerkgemeente en haar jeugd. Samen met zijn vrouw Corrie werd hij in 2005 koster, die taak heeft hij na haar overlijden in 2011 voortgezet.

De ooit houten kerk, in de achtste eeuw gesticht door de missionaris Willibrord, werd in de twaalfde eeuw in tufsteen herbouwd en werd toen vernoemd naar de Heilige Engelmundus - tevens schutspatroon van Velsen.

De kerk voor de hervormde Velsenaren, ontving tot medio vorige eeuw ook gemeenteleden uit Velsen-Noord, en vroeger eveneens de hervormde bewoners van de talrijke buitenhuizen.

Anton: 'En al die families hadden eigen banken, en een eigen bijbel. We hebben wel tachtig bijbels op naam, van Waterland, tot Huize Van Speijk en Roos en Beek. Nu liggen die in het regionaal archief.'

De kerk met de robuuste toren, eigendom van de kerkgemeente, werd in de jaren zestig van de vorige eeuw gerestaureerd en is sindsdien - ook als een van de oudste kerken van Nederland - het pronkstuk van het dorp.

Heel lang was de kerk een sociaal middelpunt, maar ook deze oude kerk ziet nu het aantal gemeenteleden dalen. De kerkgemeente is bij lange na niet dood, maar van huidige dorpsbewoners moet de kerkgemeente het niet hebben. Dat zijn geen kerkbezoekers meer, hoogstens een keer met de kerst.

Anton: 'De leegloop is pas van de laatste vijftien jaar. Kerkbezoek is altijd onderhevig geweest aan golfbewegingen, en wij zeggen: een keer per jaar is ook regelmaat.'

De exploitatie van dit oude monument is voor het Engelmunduskerkbestuur een steeds grotere bron van zorg, de jaarlijkse tekorten lopen op. De rijke gemeenteleden uit de buitenplaatsen zijn weg, de landerijen van de kerk zijn ten tijde van de aanleg van Spaarnwoude verkocht. Maar de exploitatiekosten nemen niet af.

Een nieuw probleem is het niet. Vijftig jaar geleden werd besloten de jaarlijkse pinkenmarkt - de veiling voltrok zich voor die tijd gewoon bij de boeren op het erf - bij de kerk te houden, 'om volk te trekken'. De jaarmarkt is inmiddels een traditie die inderdaad veel volk op de been brengt en dat brengt geld in het laadje.

Het kerkbestuur heeft sinds de laatste, kostbare restauratie in 2002 de koers verlegd. Anton: 'De kerk is zo mooi geworden dat we tegen elkaar zeiden; het is zonde om de kerk alleen op zondagen open te doen. We wilden laagdrempeliger worden.'

Sindsdien mogen ook niet-gemeenteleden - tegen betaling natuurlijk - hier komen om te rouwen en te trouwen, om te exposeren, concerten te geven, te recipiëren en gewoon een feestje te geven.

Anton: 'We zijn vorig jaar ook zelf begonnen met het organiseren van exposities en concerten. De mensen vragen dan wel: maar wat kan er dan allemaal? Mag er gefilmd worden? Nou, alles wat redelijk is en wat past, dat mag, als men het maar weer netjes achterlaat. Ja, dansen mag ook, maar dat alleen in het wijkgebouw.'

'De kerk mag weer een trefpunt worden'

Vreest hij de toekomst niet? Anton lacht: 'Nou ja, de nieuwe dominee heeft in elk geval drie kinderen. Maar nee, de kerk zal als gebouw altijd blijven bestaan, het is zo'n belangrijk monument, maar of het altijd een kerk kan blijven, dat weet ik niet. Voorlopig redden we het nog. We gaan mee in de moderne tijd, we hebben een Facebookpagina, een website en een digitale nieuwsbrief. De diensten worden tegenwoordig ook rechtstreeks via kerkomroep.nl uitgezonden. We denken er wel eens over om een vereniging van vrienden op te richten.'

Het is derhalve niet toevallig dat de kerk de binnenplaats en het wijkgebouw ter beschikking stelt voor de dorpsborrels. Het kerkbestuur wil graag mensen over de vloer. En die kunnen dan vanzelf vrienden worden. Anton Bresser: 'De kerk was vroeger een trefpunt, het zou mooi zijn als dat opnieuw zo zou worden. Het gaat ons niet om zieltjes winnen. We willen dat zo veel mogelijk mensen genieten van dit prachtige monument.'

Dorpswandeling

1. **Torenstraat 11-17 's Gravenlust**
Het huidige pand dateert van 1715. Het is ingrijpend gerenoveerd in 1980 (nr 11, 13 en 15) en 2000 (nr 17).
2. **Zuiderdorpstraat 15 Herberg Het Root Hart**
In dit pand is sinds 1973 na de restauratie Herberg Het Roode Hert gevestigd. Daarvoor was het jaren in gebruik als kruidenierswinkel, maar herberg Het Root Hart wordt in 1591 al in archiefstukken genoemd.
3. **Zuiderdorpstraat 7-9**
De huidige panden dateren van 1904 en zijn in 1968 gerenoveerd naar een ontwerp van de huidige bewoners.
4. **Zuiderdorpstraat 4 De Dageraad**
Dit 18e-eeuwse pand stond tot circa 1967 aan de Torenstraat 8. Het is in 1968 op deze plaats herbouwd.
5. **Meervlietstraat 34-36 Huis van de Timmerman**
Dit pand is gebouwd in 1746. In 1971 is het pand gerestaureerd en in 2014 nog eens.

6. **Middendorpstraat 1 Huis van de metselaar**
Dit huis dateert uit eind 17e eeuw. In 1973 is het pand gerestaureerd en in 2016 is dat opnieuw gebeurd.
7. **Middendorpstraat 6 Huis van de Voedvrouw**
De oudste bronnen dateren van 1597. Tot 1975 was dit Hoofdbuurtstraat 8, in dat jaar is het pand ingrijpend gerenoveerd.
8. **Torenstraat 14 Overschotje**
Dit pand wordt voor het eerst genoemd in 1683 en kreeg de naam in de vorige eeuw. Gerenoveerd in 1995.
9. **Torenstraat 16 Huis van de Schout**
Dit pand uit circa 1642 stond elders in het dorp en is in 1968 gesloopt en opgeslagen. In 1977 is het pand op deze locatie herbouwd.
10. **Monument kanaalverbreding**
Dit kunstwerk laat zien hoeveel en wanneer er van het dorp is verdwenen.
11. **Hoofdbuurtstraat 6 De Morgenzon**
Het huis dateert ongeveer uit het

midden van de 17e eeuw. In 1993 heeft groot onderhoud plaatsgevonden.

12. **Middendorpstraat 2 Huis van Barend Kromhout**
De huidige woning dateert van rond 1700 en is in 1977 voor het laatst gerenoveerd.
13. **Hoofdbuurtstraat 12**
Dit huis is gebouwd in 1791 en is eerst in 1976 en daarna in 2008 gerenoveerd.
14. **Hoofdbuurtstraat 5 Huis aan het Haarlemmervoetpad**
Dit pand komt in 1691 voor het eerst in de archieven voor. De restauratie werd in 1966 afgerond.
15. **Torenstraat 4 Huis Stad van Deventer**
In het begin van de jaren dertig in de 17e eeuw werd dit huis gebouwd. In 1963 is het pand gerenoveerd.
16. **Torenstraat 6**
Dit huis behoorde bij Torenstraat 4 en is in 1964 gerenoveerd.
17. **Torenstraat 2**
Dit gebouw heeft de Vrijmetselaarsloge *De Hoeksteen* als hoofdbewoner. Het is in 1769 gebouwd als huis voor oude mannen en vrouwen en wezen.
18. **Kerkplein 1**
De Protestantse Engelmunduskerk dateert uit de 12e eeuw. De kerk is gerestaureerd in 1969, de toren in 2013.
19. **Kerkesingel 1**
Dit pand diende tot 2013 als pastorie van de Protestantse Gemeente. Het is in 1888 gebouwd.
20. **Kerkesingel 5**
Dit woonhuis is gebouwd tussen 1760 en 1808. In 1970 is het gerestaureerd.
21. **Meervlietstraat 62**
In dit gebouw is restaurant *De Heeren van Velsen* gevestigd. Het is gebouwd in 1926. In 1760 wordt op deze locatie *Herberg de Prins* genoemd. Deze herberg brandde in 1908 af.
22. **Oosterpad 2**
Dit pand vormde ooit één geheel met Meervlietstraat 60. Dit deel dateert uit de periode 1760-1832. De restauratie vond plaats in ????
23. **Meervlietstraat 58**
Dit gebouw uit 1821 is in 2002 gerenoveerd. Hier was ooit drukkerij en uitgeverij van ansichtkaarten *Nauta* gevestigd.
24. **Meervlietstraat 50**
Dit voormalige café *De Zwarte Os* is gebouwd rond 1876.
25. **Kerkplein 5**
Dit pand is gesticht als bewaarschool in 1860. Van 1965 t/m 2010 was hier de jongeren sociëteit *de Ark* gevestigd.
26. **Torenstraat 3-7**
Dit voormalige raadhuis van de gemeente Velsen is gebouwd in de 1907 (5), 1926 (7) en 1930 (3). In nummer 7 zit nu het *Raadhuis voor de Kunst*.